

مدیریت توسعه

مجید عموزاد خلیلی (مدرس دانشگاه پیام نور)

مریم گل محمدی (مدرس دانشگاه پیام نور)

سید محسن آب برین (مدرس دانشگاه پیام نور)

سرشناسه	:	عموز ادخلیلی، مجید، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت توسعه/مولفین مجید عموز ادخلیلی، مریم گل محمدی، سیدمحسن آجیرین.
مشخصات نشر	:	تهران: آرنّا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۶-۵۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فبیا
موضوع	:	رشد اقتصادی
موضوع	:	رشد اجتماعی
موضوع	:	رشد سیاسی
موضوع	:	توسعه پایدار
موضوع	:	مدیریت
شناسه نزوده	:	گل محمدی، مریم
شناسه افزوده	:	آجیرین، سیدمحسن
رده بندی خنک	:	۸۵HD ۱۳۹۲ ۱۳ع۸۲/ف
رده بندی دیویر	:	۳۳۸/۹
شماره کتابشناسی	:	۳۲۲۰۳۲

کتاب : مدیریت توسعه

مولفین : مجید عموزاد خلیلی ، مریم گل محمدی ، سید محسن آب برین

ویراستاران علمی : دکتر زین العابدین رحمانی (عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور)

رمضان غلامی (عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور)

ناظر چاپ : مرتضی هانی

چاپ و صحافی : شاپرک

نوبت چاپ : اول بهار ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۴۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۶-۵۹-۵

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۸
فصل اول : کلیات توسعه	۹
تعریف رشد.....	۱۰
تعریف رشد اقتصادی.....	۱۰
تعریف توسعه.....	۱۱
توسعه انسانی.....	۱۱
توسعه اجتماعی.....	۱۲
توسعه فرهنگی.....	۱۲
توسعه سیاسی.....	۱۳
توسعه انسانی.....	۱۴
توسعه پایدار.....	۱۵
تفاوت رشد و توسعه.....	۱۶
فصل دوم : نظریه ها و مدل های توسعه	۱۸
۱. نظریه های اقتصادگرایانه.....	۱۹
می یو و بالدوین.....	۱۹
لوئیس.....	۲۰
ترویس.....	۲۱
۲. نظریه های فردگرایانه.....	۲۱
دیوید مک کللند.....	۲۱
اورت هیگن.....	۲۲
جان کانکل.....	۲۳
۳. نظریه های نهادی.....	۲۴

۲۴.....	رابطه بلاء.....
۲۵.....	دانیل لرنر.....
۲۶.....	۴. نظریه های ساختارگرایانه - کارکردگرایانه.....
۲۶.....	نیل اسملسر.....
۲۷.....	روستو.....
۳۰.....	گونار همدال.....
۳۲.....	اسواندو بیکل.....
۳۴.....	پل باران.....
۳۶.....	فرناندو هنریک کوریا.....
۴۰.....	فصل سوم: توسعه در کشورهای در حال توسعه
۴۱.....	خصوصیات مشترک کشورهای در حال توسعه.....
۴۲.....	۱. پائین بودن سطح زندگی.....
۴۲.....	۲. پائین بودن سطح بهره وری نیروی کار.....
۴۲.....	۳. پائین بودن سطح اشتغال.....
۴۳.....	۴. نرخ بالای رشد جمعیت و بار تکفل.....
۴۳.....	۵. تک محصولی بودن وابستگی به صادرات مواد اولیه.....
۴۳.....	۶. وابستگی به واردات از کشورهای صنعتی.....
۴۴.....	۷. وجود انواع دوگانگی.....
۴۴.....	خصوصیات غیر مشترک کشورهای در حال توسعه.....
۴۴.....	۱. شرایط جغرافیایی، جمعیتی و درآمدی.....
۴۵.....	۲. سوابق تاریخی، وابستگی خارجی و سلطه استعمار.....
۴۵.....	۳. ساختار اقتصادی.....
۴۶.....	۴. ساختار سیاسی.....
۴۶.....	سیاست های توسعه.....

الگوهای اداری مشترک..... ۴۸

فصل چهارم : توسعه استراتژیک منابع انسانی..... ۵۱

رویکردهای مربوط به تغییر..... ۵۲

الف. روش شناسی..... ۵۳

ب) رویکرد..... ۵۴

ج) سبب ها..... ۵۴

د) توسعه..... ۵۵

هـ) فرهنگ..... ۵۵

و) ارزش ها..... ۵۵

ی) حالت مداخله..... ۵۶

چهار ویژگی محوری توسعه استراتژیک منابع انسانی..... ۵۶

توسعه استراتژیک منابع انسانی با عنایت به نظریه انتقادی..... ۵۸

توسعه استراتژیک منابع انسانی و پیشبرد تغییر..... ۶۰

انواع تغییر..... ۶۴

مدیریت تغییر..... ۶۵

تغییر استراتژیک و یادگیری..... ۶۸

دلایل شکست برنامه های تغییر..... ۷۰

توسعه روابط کاری..... ۷۱

الف. استراتژی ایجاد یک قرارداد روان شناختی مثبت..... ۷۵

ب. استراتژی تعهد..... ۷۶

ج. استراتژی ایجاد جوّی از اعتماد..... ۷۸

فصل پنجم: مدیریت دولتی نوین و توسعه..... ۸۰

تکوین و تحول مدیریت دولتی..... ۸۱

مبانی نظری مدیریت دولتی سنتی..... ۸۱

۸۲.....	بوروکراسی
۸۲.....	نظریه تمایز سیاست و اداره ویلسن
۸۳.....	چالش های الگوی سنتی مدیریت دولتی
۸۴.....	مبانی نظری مدیریت دولتی نوین
۸۴.....	نظریه انتخاب عمومی
۱۰۴.....	فصل ششم: توسعه پایدار
۱۰۶.....	تعریف توسعه پایدار
۱۰۹.....	اصول توسعه پایدار
۱۱۲.....	توسعه پایدار و مدیریت دولتی
۱۱۲.....	مدیریت توسعه پایدار در مفهوم اداره کردن توسعه پایدار
۱۱۸.....	شاخص های توسعه پایدار
۱۱۸.....	مولفه های توسعه پایدار
۱۳۰.....	عوامل توسعه پایدار
۱۳۴.....	چالش های توسعه پایدار
۱۳۷.....	نحوه دستیابی به توسعه پایدار
۱۴۰.....	توسعه پایدار در هند و ژاپن
۱۴۸.....	منابع

پیشگفتار

توسعه و بالندگی هر جامعه ای در نتیجه برنامه ریزی توسعه و تدوین استراتژی های توسعه پایدار است. توسعه به مفهوم تحول کیفی، گذار از دوره ای به دوره دیگر مستلزم ایجاد تغییر همه جانبه در ابعاد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... است. توسعه، فرایندی در هم تنیده و دارای ابعاد ناگون اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی است و به معنای فراهم شدن زمینه های لازم برای تدبیر ظرفیت ها و قابلیت های عناصر مختلف در اجتماع و میدان یافتن آنها برای دستیابی به پیشرفت و افزایش توانایی های کمی و کیفی در بطن جامعه و حکومت است که علاوه بر عقلانیت ابزاری هابرماس، عقلانیت فرهنگی و عقلانیت ارتباطی را نیز در بر می گیرد. توسعه پایدار، مفهوم جدیدی است که در تقاطع بین ابعاد مختلف توسعه (اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی) و توجه خاص به ملاحظات محیطی، حفظ محیط زیست از دهه ۸۰ به طور گسترده ای مطرح گردید. از سوی دیگر، مدیریت دولتی نیز به منظور افزایش مسئولیت مدیران به محیط پیرامونی خود، از دهه ۷۰ جایگزین مدیریت دولتی به مفهوم سنتی آن شد. سازمان های عصر ما، نقش ها و مأموریت هایی فراتر از نقش ها و مأموریت های سنتی به عهده دارند. در محیطی اقتصادی و اجتماعی، مسئولیت و وظایف جدیدی خواسته شده و خواسته بر دوش آنهاست. سازمان های امروزی از یک نهاد صرفاً اداری اقتصادی و صنعتی خارج شده و به صورت نهادهای اجتماعی - سیاسی درآمده اند که باید نسبت به مسایل محیط اجتماعی حساس تر آید باشند، لذا دانش سیاسی و اجتماعی لازمه مدیریت امروز است و ارج نهادن به منافع جامعه و توجه به محیط و هنجارهای اجتماعی از جمله مسایل مهم همه سازمان ها و مدیریت است. با توجه به موارد ذکر نویسندگان این کتاب، آن را در شش فصل به دانش پژوهان، دانشجویان و اساتید راهنما تقدیم و تقدیم نموده اند. ضمن آنکه منتظر نظرهای اصلاحی در مورد این کتاب هستیم، از همه عزیزان که ما را در این مسیر کمک نموده اند، به ویژه از ویراستاران علمی کتاب مدیریت توسعه، جناب استاد دکتر زین العابدین رحمانی و جناب استاد رمضان غلامی تقدیر و تشکر می نمایم.

مجید عموزاد خلیلی (مدرس دانشگاه پیام نور)

مریم گلمحمدی (مدرس دانشگاه پیام نور)

سید محسن آب برین (مدرس دانشگاه پیام نور)